

خدمات دانشجویی دانشگاه فرهنگیان

در گفت‌وگو با دکتر عباس قنبری
معاون دانشجویی این دانشگاه

گفت‌وگو از: نصرالله دادار
عکاس: غلامرضا بهرامی

عباس قنبری عدیوی معاون دانشجویی دانشگاه فرهنگیان کشور متولد سال ۱۳۴۶ در شهر اندیمشک و دارای مدرک دکترای فیلولوژی (زبان و ادبیات فارسی - ادبیات عامه) است. دکتر قنبری از سال ۱۳۶۶ تاکنون شاغل در آموزش و پرورش است و چند بار به‌عنوان معلم نمونه کشوری، معلم - مؤلف نمونه کشوری، مدرس برتر، مؤلف برگزیده عشایر کشور و... انتخاب شده است. وی دارای ۲۵ عنوان کتاب و بیش از ۱۰۰ عنوان مقاله می‌باشد. آن‌چه در پی می‌آید متن گفت‌وگویی است که با ایشان انجام داده‌ایم.

فرهنگیان می‌شوند و به‌عنوان دانشجویان ناپیوسته محسوب می‌شوند. در واقع این گروه از دانشجویان معلمانی هستند که مدرک کاردانی دارند و برای دریافت مدرک کارشناسی دانشجویان شده‌اند و اغلب در اواخر هفته در دانشگاه فرهنگیان حضور پیدا می‌کنند و به کلاس می‌روند. تعدادشان هم قابل توجه است. بنابراین آخرین آمارها در حال حاضر ما ۵۲۴۶۹ نفر دانشجو - معلم، ۱۳۵۱۹ نفر معلم - دانشجو داریم و ۱۰۳ نفر هم معلمانی هستند که برای ارتقا از دبیر به کاردانی به دانشگاه آمده‌اند. قریب به ۲۴۰ نفر دانشجوی کارشناسی ارشد هم داریم، که گروه سوم را تشکیل می‌دهند. در مجموع ما حدود ۶۶۵۰۰ نفر دانشجو در دانشگاه فرهنگیان داریم. در کنار آمار فوق گروه چهارم را هم داریم که قریب به ۳۲۰۰ نفر دانشجو معلمانی هستند که ذیل ماده ۲۸ جذب شده‌اند که ۱۸۰۰ نفر از آن‌ها در دانشگاه شهید رجایی هستند.

است و خوشبختانه گاهی با رتبه‌های دو یا سه رقیمی کنکور هم به این دانشگاه می‌آیند. شاخص دیگر این افراد آن است که با معاینات پزشکی دقیق پذیرفته می‌شوند و لذا از سلامت جسمی قابل توجهی برخوردارند. دانشجو معلمان ما دارای کارنامه سلامت هستند. کارنامه سلامت خاص دانشجو معلمان است و با معاینات استخدامی بقیه کارکنان دولت و دستگاه‌ها تفاوت دارد. سومین شاخصه این دانشجویان این است که از طریق مصاحبه‌های تخصصی، فرهنگی، اجتماعی و مذهبی پذیرفته می‌شوند. این مصاحبه باعث می‌شود، بیشتر، کسانی که به شغل معلمی واقعا رغبت دارند به این سمت کشیده شوند و این رسالت را بپذیرند و در نتیجه تا چند دهه در خدمت تعلیم و تربیت کشور باشند. این گروه اول بود. اما گروه دوم، دانشجویانی هستند که به آن‌ها معلم - دانشجو می‌گوییم. اینان همکاران فرهنگی ما هستند که برای ارتقای مدرک تحصیلی خود وارد دانشگاه

◀ آقای دکتر قنبری! بفرمایید دانشجویان دانشگاه فرهنگیان چه ویژگی‌هایی دارند؟ شما می‌دانید که دانشگاه فرهنگیان استمرار فعالیتی است که از حدود صد سال پیش آغاز شد و آن تأسیس دارالمعلمین مرکزی است که پس از آن به تأسیس دانشسراهای مقدماتی منجر شد. پس دانشگاه فرهنگیان در حقیقت سازمانی مسبوق به سابقه طولانی است. گذشته از این که تعلیم و تربیت در کشور ما، اصولاً بنیانش بر اخلاق، فرهنگ و هنر، ادب و ایمان، اعتقاد، باور و دل‌بستگی استوار است که به رشد انسان و پرورش انسان متعالی مربوط می‌شود. ما این‌گونه به تربیت معلم نگاه می‌کنیم. دانشگاه فرهنگیان دارای ۹۸ پردیس و مرکز آموزش عالی در سراسر کشور است و در چهار شکل دانشجو معلم دارد. گروه اول از طریق کنکور و برای دوره کارشناسی پیوسته وارد این دانشگاه می‌شوند. شاخص اصلی این دانشجویان آن است که سطح علمی آن‌ها خوب

◀ شاخصه دیگر دانشگاه فرهنگیان؟

این است که الزاماً شبانه‌روزی است و این مسئله به پیوستگی آموزش و آموزش مداوم تأکید می‌کند. دانشجوی ما می‌داند که بیشتر اوقات را در دانشگاه است و خدمات و زیست‌دانشگاهی و دانشجویی دارد و دانشگاه خانه اوست. بر این اساس ما اسم خوابگاه روی مراکزمان نمی‌گذاریم بلکه می‌گوییم سراهای دانشجویی و این تعبیری است از اینکه این مکان خانه دانشجوی معلم است و او مهارت‌های باهم زیستن، انضباط، مسئولیت‌پذیری، مهارت‌افزایی، دانش‌افزایی و خصوصیات یک زندگی اجتماعی را در این مرکز یاد می‌گیرد.

خدمات دانشجویی

◀ معاونت دانشجویی چه خدماتی به دانشجویان ارائه می‌کند؟

ما در حال حاضر ۵۵ مرکز مشاوره در پردیس‌ها و مراکز آموزش عالی دانشگاه راه‌اندازی کرده‌ایم که نسبت به سال گذشته رشد ۸ برابری داشته است. یعنی از ۷ مرکز مشاوره در سال گذشته به این تعداد مرکز مشاوره رسیده‌ایم. مشاوره به بخش عمده‌ای از نیازهای دانشجویی پاسخ می‌دهد. یک مشاور امین می‌تواند در رشد و بالندگی و شکوفایی دانشجوی معلم و ایجاد امنیت روانی و استمرار سلامت روح و روان به آن‌ها کمک کند. در کنار همین مراکز مشاوره، ما مشاوران دیگری هم داریم که در طول روز و اوقات استراحت بچه‌ها در سراهای دانشجویی به آن‌ها خدمات می‌دهند. در کنار این خدمات، طرح همیار سلامت روان یا همیار مشاور را داریم که از بین خود دانشجویان علاقه‌مند، با تأکید بر اهمیت کار همسالان، می‌توانند به دوستان خود خدمات بدهند. پزشک و کارشناس بهداشت و سلامت تغذیه هم از خدماتی است که در حال تقویت و استمرار در دانشگاه است. ما طرح استفاده از پزشک را در پردیس‌ها داریم.

البته شاید هر روز و تمام اوقات به پزشک نیاز نداشته باشیم، اما با قراردادی که دانشگاه فرهنگیان با پزشک‌هایی که بعضی از آن‌ها وابسته به آموزش و پرورش اند

بسته است می‌توانند خدماتی را به دانشجویان ارائه بدهند. پزشک می‌تواند دو یا سه روز در هفته در پردیس مستقر شود و بر امور تغذیه و سلامت بچه‌ها نظارت کند. کارشناس بهداشت و تغذیه خودمان مرتب بر کیفیت غذا، استفاده از محصولات درجه اول و سلامت جسمی و تغذیه‌ای نظارت می‌کنند.

مورد بعدی استفاده از مربیان ورزش در ساعت فراغت بچه‌هاست. از بین خود دانشجویان و همکاران، مربیان تخصصی داریم که کار تقویت ورزش و تربیت‌بدنی با رویکرد ایجاد نشاط و تحرک و سلامت را برعهده دارند. متأسفانه به سبب کمبود فضاهای ورزشی و سالن‌های مستقل، بعضی از مراکز ما این خدمات را ندارند و اگر هم بخواهند از سالن‌ها و استخرهای بیرون استفاده کنند برایشان مشکل است. ضمن اینکه آیین‌نامه تردد و سکونت در سراهای دانشجویی اجازه نمی‌دهد که دانشجوی مدت زمان زیادی را خارج از پردیس‌ها یا مراکز بماند.

در حوزه استفاده از دولت الکترونیک و رویکرد هوشمندسازی خدمات، کارت هوشمند چندمنظوره به دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد داده شده است تا از آن‌ها استفاده کنند. این کارت می‌تواند در اتوماسیون تغذیه، گیت تردد، خدمات خرید و فروش بازارچه‌ها و بوفه‌ها، کتاب‌خانه‌ها و کتابفروشی‌ها مورد استفاده قرار بگیرد. ما طرح نصب گیت تردد را در تمام مراکزمان داریم که خوشبختانه در بعضی از مراکز این کار اجرایی شده و گیت تردد را نصب کرده‌اند. قرار است امسال همه مراکز ما گیت تردد داشته باشند. حسن گیت تردد این است که از ثبت ورود و خروج‌های دستی و دفترچه‌ای پرهیز می‌کنیم. استحضار دارید که ورود و خروج در پادگان‌ها چگونه بود. هر نفر دفترچه داشت که باید مهر می‌شد. متأسفانه در خوابگاه‌ها همان گونه عمل می‌شود و خیلی بد است؛ حتی به اعتقاد من توهین به دانشجو است.

منشور حقوق و تکالیف دانشجو

◀ دانشگاه فرهنگیان چه حقوقی برای دانشجوی معلم قائل است؟
ما در دانشگاه شیوه‌نامه‌ای به اسم

«منشور حقوق و تکالیف دانشجو» داریم. در این منشور دانشجویان از یک رشته حقوق برخوردارند و در مقابل عهده‌دار یک رشته تکالیف نیز هستند. حقوق دانشجو مثل حق زیست خوب، امکانات خوب، شرایط مساعد، تغذیه خوب، ایجاد نشاط و سلامت باید کاملاً رعایت شود. از طرف دیگر دانشجو هم مقید به یک سلسله تکالیف است و باید آن‌ها را رعایت کند. این دو مورد کمک می‌کند به اینکه ما به یک مسیر منطقی و متقابل باور داشته باشیم که در آن دانشجو حق دارد از امکانات و شرایط مناسب برخوردار باشد.

مطلب دیگری که باید به آن اشاره کنم، خدمات رفاهی، بخصوص وام‌های دانشجویی، است. در این خصوص، ما توافق‌نامه‌ای را با صندوق رفاه وزارت علوم امضا کردیم که در آن صندوق رفاه برخی از خدمات رفاهی را برای دانشجویان ما مانند دانشجویان سایر دانشگاه‌ها در نظر گرفته است. همان گونه که استحضار دارید، دانشجویان ما به سبب اینکه از وزارت آموزش و پرورش شهریه می‌گیرند، مشمول دریافت خدمات صندوق رفاه نمی‌شدند. اما با مساعدتی که آقای یزدان مهر رئیس صندوق رفاه داشتند ما راه دریافت این وام‌ها را، در قالب وام بنیاد علوی، برای بچه‌ها هموار کردیم و خوشبختانه با تأمین اعتباری که در حال انجام است بچه‌ها می‌توانند هر ترم بین ۶۰۰ تا ۸۰۰ هزار تومان وام دریافت کنند و بعد از دانش‌آموختگی با بهره و کارمزد ۴ درصد آن را بازپرداخت کنند.

◀ حسن این کار چیست؟

دانشجو می‌تواند برای خدمات آموزشی، رفاهی و نیازمندی‌های خودش از این وام‌ها بهره‌مند شود. به دنبال تسهیل شرایط برای دریافت سایر وام‌ها مثل وام مسکن، وام عتبات، وام‌های درمانی، کمک‌های نقدی به دانشجوی معلمان باردار و یا شیرده و مواردی از این دست هستیم. ان‌شاء... اگر این موارد انجام شود، یک دغدغه عمده از بچه‌ها برطرف می‌شود.

جشنواره دانشجویی

◀ شما جشنواره دانشجویی هم برگزار می‌کنید؟
ما امسال برای اولین بار جشنواره

دانشگاه
فرهنگیان
شبانه‌روزی
است و این
مسئله به
پیوستگی
آموزش و
آموزش
مداوم تأکید
دارد

مراکز مشاوره ما در پردیس‌ها و مراکز آموزش عالی امسال نسبت به سال گذشته رشد ۸ برابری داشته است. یعنی از ۷ مرکز مشاوره به ۵۵ مرکز مشاوره رسیده است

دانشجویی نمونه را مانند سایر دانشگاه‌ها برگزار کردیم. خوشبختانه ۱۳۷ نفر در کل کشور در این مرحله حائز شرایط شدند که ۶ نفر از آن‌ها بین دانشجویان سایر دانشگاه‌های کشور شرکت کردند که امیدواریم حائز رتبه شوند. انتخاب دانشجویی نمونه می‌تواند به انگیزه دانشجویان کمک کند.

نکته دیگر موضوع دانشجویی نمونه است. انتخاب دانشجویی نمونه محورهای آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و کارپوشه عملی دارد. یک دانشجو چگونه نمونه می‌شود؟ دانشجویی که فعال باشد، پوشه کار فعال داشته باشد و در حوزه‌های تحقیق و مسائل مشارکتی فعال و مسئولیت‌پذیر باشد. در بخش‌های مختلف نقش‌آفرینی خیلی مهم است. یک دانشجوی ۱۹ - ۱۸ ساله باید بتواند نقش‌آفرین باشد و در کارهای گروهی مشارکت کند. به قطع و یقین این فرد می‌تواند در آینده عهده‌دار مسئولیت‌های بزرگ‌تری باشد. دانشگاه‌های فرهنگیان تلاش می‌کند خودش را با رویکرد هویت‌سازی در ردیف دانشگاه‌هایی مثل تربیت‌مدرس، امیرکبیر، دانشگاه تهران و سایر دانشگاه‌ها بیاورد. این بیانگر آن است که ما ظرفیت این را داریم. یا یکصد شعبه و هفتاد هزار دانشجو حتماً این توانمندی در دانشگاه فرهنگیان وجود خواهد داشت.

از طرح‌های دیگری که ما امسال اجرا و تکمیل می‌کنیم فعال‌سازی و تأسیس بازارچه‌های دانشجویی است.

مورد بعدی که باز هم برای ما خیلی مهم است، طراحی و اجرای سامانه‌ای برای خوابگاه‌ها است. ما معتقدیم که خوابگاه‌های ما از رشد و توانمندی یکسانی برخوردار نیستند و استانداردهای یکسانی ندارند. ما در این مقوله سند «سرای مطلوب» را تعریف کردیم.

سندسرای مطلوب یعنی استانداردسازی خوابگاه‌ها و خدمات جانبی. در این سند که یک سند بالادستی و چشم‌اندازی محسوب خواهد شد، ما استانداردهای خدمات دانشجویی را مشخص می‌کنیم که براساس آن خوابگاه‌ها رتبه‌بندی و درجه‌بندی خواهند شد و هر خوابگاه شناسنامه‌ای خواهد داشت تا محل زیست

دانشجویی را محلی امن، جذاب و دلپذیر قرار دهیم.

نکته بعدی این است که امسال اولین گروه دانشگاه فرهنگیان، دانش‌آموخته یا فارغ‌التحصیل می‌شوند.

قریب به ۱۲ هزار نفر در رشته علوم تربیتی و حدود ۳ هزار نفر در رشته‌های دبیری دانش‌آموخته شده و به جمع همکاران فرهنگی اضافه می‌شوند. ما برای ارزش‌گذاری و رعایت کرامت شخصی و حفظ منزلت دانشجویی و ثبت خاطره با هم بودن دانشجویان، جشن‌های دانش‌آموختگی را در پردیس‌ها و مراکز آموزش عالی خواهیم داشت. تاکنون ۳ استان لرستان، خراسان جنوبی و هرمزگان این جشن را برگزار کرده‌اند.

آن‌ها از پوشش این‌سینایی استفاده کردند، جشن خاطره گذاشتند، شعر طنز خواندند، پذیرایی شدند، یادبود گرفتند و تندیس گرفتند که کار خیلی خوبی است.

ما به‌صورت ملی هم، با حضور ۱۷۰۰ نفر دانشجویان از سراسر کشور، در هفته معلم با قرائت سوگندنامه در حضور رهبر معظم انقلاب، جشن نمادین دانش‌آموختگی را برای دانشجویان و ورودی سال ۱۳۹۱ برگزار کردیم.

«حسن این کار چیست؟»

بچه‌ها در آینده لذت دانشجو بودن، لذت با هم بودن را در همین خاطره‌ها خواهند دید. عکس دسته‌جمعی‌ای که با اساتید و کارکنان دانشگاه می‌گیرند، می‌تواند بخشی از تاریخ تعلیم و تربیت ما باشد. برنامه‌هایی مثل تئاتر و نمایش، شعرخوانی و طنزگویی، برنامه‌های نشاط‌آفرین که برای آن‌ها خاطره‌انگیز خواهد بود.

ان شاء... امسال در برنامه‌های عملیاتی معاونت بتوانیم فارغ‌التحصیلی را برای همه دانشجویان جشن بگیریم.

یکی دیگر از برنامه‌هایی که در حوزه معاونت دانشجویی مهم است، شوراهای صنفی دانشجویی است. شورای صنفی دانشجویی زمینه مشارکت و فعال‌سازی دانشجویان را برای طرح مسائل و مشکلات، ایده‌ها و نیازمندی‌هایشان در سطح پردیس‌ها و مراکز آموزش عالی فراهم می‌کند. اعضای شوراهای صنفی از طریق انتخابات از بین داوطلبان برگزیده

می‌شوند و رسالت آن‌ها طرح مسائل و مشکلات دانشجویی در حوزه‌های مختلف صنفی مثل تغذیه، خوابگاه، ورزش و غیره است. مجموع این دانشجویان سالی یک‌بار به‌صورت کشوری با حضور رئیس و معاونان دانشگاه مسائل خود را مطرح خواهند کرد و تمهید لازم برای پاسخگویی به دانشجویان و حل مشکلات آن‌ها به کار گرفته می‌شود.

نکته دیگر بحث انتخاب سرپرست نمونه، خوابگاه نمونه، مشاور نمونه، مرکز مشاوره نمونه، انجمن‌های ورزشی نمونه و دیگر فعالیت‌هاست. این فعالیت‌ها به پویایی، روزآمدی و توانمندسازی بخش‌های مختلف دانشگاه کمک خواهد کرد.

امسال برای نخستین بار طرح مطالعاتی «سیمای زندگی دانشجویی در دانشگاه فرهنگیان» برگزار شد که در آن از ۵۶ پردیس و مرکز آموزش عالی با کمک پرسش‌نامه، ۷ هزار دانشجو شرکت کردند. نتایج آن در برنامه‌ریزی‌های آینده دانشگاه فرهنگیان بسیار مؤثر خواهد بود.

برگزاری المپیاد ورزشی

برنامه دیگر، برگزاری المپیاد ورزش‌های همگانی و ورزش‌های محلی است. امسال درصد هستیم دومین المپیاد را در بین تمام مراکز و پردیس‌ها برگزار کنیم و جشنواره نهایی آن را، که بین منتخبان خواهد بود در اصفهان برگزار کنیم.

سال گذشته ما نخستین المپیاد ورزشی دانشجویان را در ۱۴ روز و بین ۲۵۰۰ دانشجویان از سراسر کشور در ۱۳ رشته و در زنجار برگزار کردیم که در دانشگاه‌های کشور کم سابقه و بسیار مهم بود.

امسال ورزش همگانی را داریم که می‌تواند مکمل المپیاد قهرمانی باشد. از طرف دیگر توسعه ورزش در جامعه دانشجویی می‌تواند به توسعه فرهنگ تربیت‌بدنی و ورزش در مدارس ما کمک کند. چون یک معلم ورزشکار می‌تواند روح ورزش، شادابی و بهرهوری را در دانش‌آموزان زنده کند. دانشجویان امروز ما، معلم آینده خواهد بود و توانمندسازی او به توانمندی فرزندان آینده کشور کمک شایانی خواهد کرد.

بوی بهبود

گپ و گفتی با سرپرست مرکز تربیت معلم

شهید شرافت تهران

گفت و گو از: نصرالله دادار

عکاس: غلامرضا بهرامی

مرکز تربیت معلم شهید شرافت تهران، یکی از مراکز تربیت معلم دانشگاه فرهنگیان است. این مرکز از اولین مراکزی است که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به مرکز تربیت معلم تبدیل شد. مرحوم شهید رجایی، ساختمان این مرکز را از دبیرستان البرز گرفت. مساحت این مرکز ۲۶ هزار و پانصد متر مربع است. خانم دکتر زهره کاوه از شهر بور ماه سال گذشته (۱۳۹۴) مسئولیت این مرکز را بر عهده گرفته است و هم‌اکنون نیز سرپرست این مرکز می‌باشد. ایشان دارای مدرک دکترای مدیریت آموزشی و ۲۵ سال سابقه مدیریت در مراکز آموزشی و تربیت معلم می‌باشد. گفت‌وگویی با ایشان انجام داده‌ایم که در ادامه از نظر شما می‌گذرد:

مرکز، با نام ساختمان قائم، در دهه ۶۰ توسط خانم دکتر احمدی که در آن زمان مدیریت اینجا را بر عهده داشتند، ساخته شده است. اینجا مهد هنر و دانشکده هنر بوده است. ولی متأسفانه چند سالی است که رشته

خانم دکتر! در ابتدا این مرکز را معرفی کنید.

مرکز آموزش عالی شرافت یکی از اولین مراکز تربیت معلم کشور است. ساختمان آن نزدیک به ۹۰ سال قدمت دارد. تنها یک بخش از ساختمان این

وظیفه دیگر ما تولید محتوای علمی در حوزه مشاوره، بهداشت و سلامت، ورزش و تربیت بدنی و زیست دانشجویی است که امسال در قالب کتاب، بروشور، لوح فشرده و نرم‌افزار ارائه خواهد شد. امیدواریم این فعالیت‌ها منجر به تولید محتوا در دانشجویان شود و آن‌ها بتوانند توانمندی‌های خودشان را نشان دهند.

◀ دانش‌جو معلمانی که امسال فارغ التحصیل و وارد مدارس شدند از نظر انگیزه و روحیه برای انجام وظایف معلمی در چه شرایطی هستند؟

بدون تعارف عرض می‌کنم، دانشجویان دانشگاه فرهنگیان جزء بهترین دانشجویان این کشور هستند؛ به سبب پذیرش این رشته و این شغل. چون در یک دوره ۴ ساله در دانشگاه فرهنگیان تجربه، علم و صلاحیت‌های معلمی را آموخته‌اند می‌توانند با انگیزه و علاقه وارد آموزش و پرورش شده و مسئولیت آموزش و پرورش نسل آینده را بر عهده بگیرند. بی‌شک گذر زمان و تجربه‌آموزی هم می‌تواند به پختگی و توانمندی آن‌ها کمک بیشتری کند.

◀ آیا نکته‌ای هست که در گفت‌وگو مطرح نشده باشد؟

آنچه در این نشست و این جلسه به ذهنم می‌رسد این است که تقاضا کنم از همکاران فرهنگی، مدیران و معلمان با سابقه که معلم‌های جوان و دانش‌آموختگان دانشگاه فرهنگیان را به گرمی در جمع خودشان بپذیرند. تجارب خودشان را به آن‌ها انتقال بدهند. به آن‌ها اعتماد کنند و مسئولیت بدهند.

این باور را داشته باشیم که بعد از اینکه ما از مجموعه معلمی کنار برویم و بازنشسته شویم، آن‌ها باید جایگزین ما شوند. و این رسالت را عهده‌دار شوند. پس هر چه بیشتر به آن‌ها اعتماد کنیم و هر چه بیشتر مسئولیت‌ها را به آن‌ها واگذار کنیم و آن‌ها را بیشتر در جمع خودمان بپذیریم و از شایستگی‌های کار معلمی بتوانیم آن‌ها را هم بهره‌مند کنیم، یقیناً معلم نسل آینده ما معلم توانمندتری خواهد بود.